

SOVA

Časopis Regionální knihovny Karviná, příspěvkové organizace

82/2022
Ročník XX.

V tomto čísle:

STRAŠIDELNÉ ČTENÍ S JANEM ČENSKÝM ***** PROJEKT
PODPOROVANÝ NADACÍ OKD ***** KONCERT Š. KOZUBA A J. KRHUTA
***** SVĚTOVÉ DIVADLO V PRŮBĚHU VĚKŮ ***** TIPY NA ČTENÍ ****
KONKURS CZYTELNICZY ***** KARVINSKÝ VÝTVARNÍK OTAKAR BARAN

Obsah

Úvodník	2
Strašidelné čtení s Janem Čenským.....	3
Projekt podporovaný Nadací OKD.....	4
Koncert Štěpána Kozuba a Jiřího Krhuta.....	6
Světové divadlo v průběhu věků - architektonické proměny divadla od antiky až po současnost	6
Společně s úsměvem se nám daří.....	8
Ocenění pro Město Petřvald-knihovnu.....	9
Co si přečtu, aneb co si půjčím v knihovně... ..	10
Znamy laureátův konkursu czytelniczego	11
Osobnost regionu výtvarník Otakar Baran	13

SOVA – časopis Regionální knihovny Karviná,
příspěvkové organizace

Číslo 82, 2022, ročník XX.

Vychází 3. ledna 2022

Redakční rada: Mgr. Markéta Kukrechtová
Mgr. Anna Macurová

Úvodník

Milí návštěvníci a čtenáři karvinské knihovny, máme začátek nového roku, dny se začínají prodlužovat a tak není divu, že se i vy naši příznivci, osmělujete a začínáte navštěvovat stále více naše pobočky a těšíte se na dobrou knihu, časopis nebo zkrátka pobyt v příjemném prostředí knihovny. A stejně jako my, jste plni očekávání, co nám rok 2022, nejen do knihoven, přinese. Doufáme, že nás už nebudou trápit a komplikovat život omezení z posledních dvou let a užijeme si ho plnými doušky. Snad nás čekají i příjemnější časy.

V roce 2022 by je mohly, řečeno sportovní terminologií, odstartovat XXIV. zimní olympijské hry v čínském Pekingu. Proběhnou ve dnech 4. – 20. února a dají nám možnost se odreagovat a zapomenout, alespoň na chvíli, na naše každodenní starosti.

Věděli jste například, že v minulosti kromě soutěží sportovních, probíhaly i soutěže umělecké a zakladatel moderních olympijských her baron Pierre de Coubertin, zavedl ve Stockholmu 1912 soutěž v literatuře a sám v ní vyhrál zlato?

A zůstaňme ještě chvíli u literatury. Letošní rok je rovněž rokem, ve kterém by oslavil 100. výročí narození americký spisovatel Jack Kerouac, hrdě se hlásící ke skupině spisovatelů známých jako *beat generation*. Byl známý svými autobiografickými romány, mezi nimiž vyniká dílo *Na cestě*, po jehož vydání se stal slavným. Některá jeho díla naleznete i na regálech naší knihovny.

Ale teď už pár informací o tom, na co se můžete těšit v aktuálním čísle Sovy. Trochu tajemný název má článek *Strašidelné čtení s Janem Čenským*, který vám přiblíží setkání s tímto populárním hercem a povídání o strašidlech a nadpřirozených jevech. Dále vás může zaujmout příspěvek o *Projektu podporovaném Nadací OKD*, ve kterém se autorka rozepisuje

o spolupráci s nadací a jednotlivých projektech realizovaných v naší knihovně.

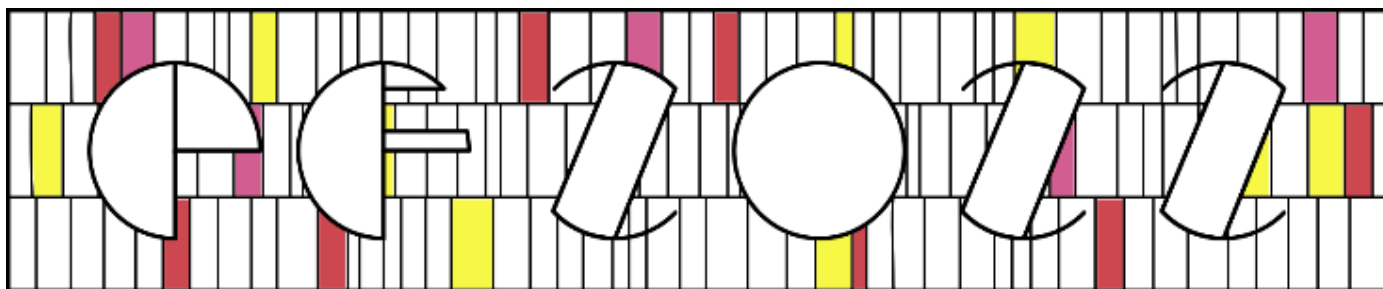
Rozhodně si nenechte ujít článek, který ve zkratce popisuje životní a uměleckou dráhu regionálního umělce, karvinského malíře Otakara Barana, jehož život byl natrvalo spojen s Karvinou. V neposlední řadě si pak můžete přečíst příspěvek o nabídce nových deskových her a knih na naší pobočce v Karvině – Novém Městě.

A jelikož je celý tento editorial, tak trochu sportovně laděný, u sportovní tematiky ještě zůstaneme. V roce 2022 nelze nepřipomenout karvinskou rodačku a další neméně slavnou osobnost, olympijskou vítězku v hodu oštěpem, Danu Zátopkovou, která by v září 2022 oslavila své 100. narozeniny.

V souvislosti s touto naší slavnou sportovkyní bych rád uvedl na závěr, ještě jednu sportovní událost a tou je XXV. Mistrovství Evropy v atletice, které se bude konat za našimi „humny“ na Olympijském stadionu v Mnichově ve dnech 15. – 21. srpna 2022. A zde bych se rád zmínil o jedné atletické zajímavosti - start z bloků při sprintech nebyl vždy samozřejmostí, v historických dobách se postupně přecházelo ze startu ve stoje posléze na start s kolíky, v polovysokém – příkrčeném postoji a kolíky sloužily jako opora. Později se začaly využívat jamky vyhloubené v zemi. No, a kdo jiný než Američané, respektive američtí trenéři George Bresnahan a Wiliam Tuttle přišli v letech 1928-1929 se startovními bloky. Oficiálně byly startovní bloky uznány Mezinárodní asociací atletických federací IAAF až v roce 1937 a v různých obměnách se používají dodnes.

Teď už mi nezbývá nic jiného než popřát úspěšný start do nového roku i vám všem našim čtenářům, ať už se startovními bloky nebo i bez nich, zachovejte nám přízeň, těšíme se na vás.

Petr Helis
Městské informační centrum Karviná

Strašidelné čtení s Janem Čenským

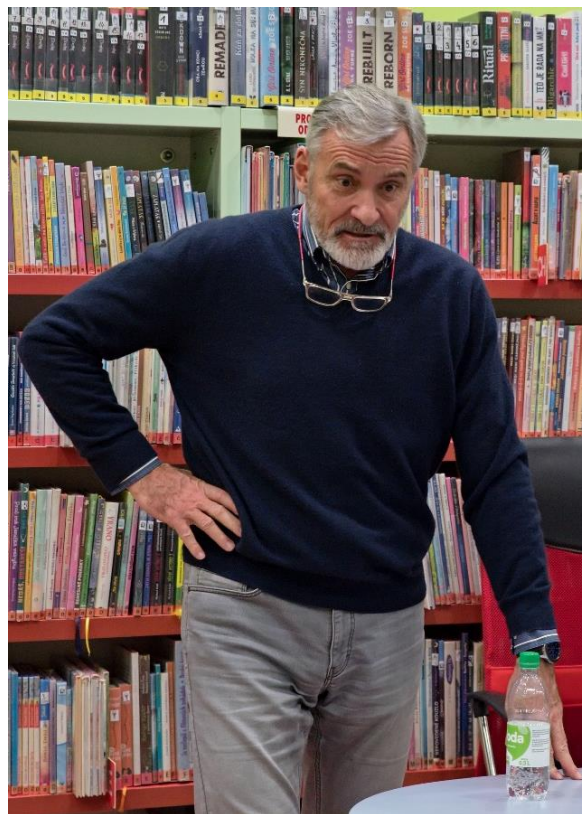
Každý rok v období podzimu na Oddělení pro děti a mládež v Karviné – Novém Městě s dětmi čteme ze strašidelných knih a ani loni tomu nebylo jinak. Čtení se konalo v rámci projektu *Celé Česko čte dětem* a samozřejmě jsme v tom nezůstali sami - naše pozvání přijal herec, kterého známe z mnoha českých filmových pohádek a filmů. Připomeňme si ty nejznámější: *Princové jsou na draka*, *Koloběžka první*, *O princezně, která ráčkovala*, *O zrzavé Andule*, *Anička s lískovými oříšky*, *O spanilé Jašince*, *Zkřížené meče*. Dospělí pak určitě vnímají našeho hosta jako Dr. Suchého, ale jeho filmografie je sáhodlouhá. Musíme také říct, že je skvělým moderátorem pro krásný a kultivovaný přednes. Naše pozvání přijal Jan Čenský.

S dětmi jsme si povídali o tom, čeho se bojíme, dále jsme si četli o upírech, strachu a strašidlech v pověstech. Připomněli si, co jsou Dušičky, den Všech svatých či Halloween.

V první čtené ukázce Bubáček Tvrdošitko na pařížském hřbitově Mrtvolné ticho bojoval s neposedným čertíkem Pekelným ohýnkem o lásku krásné čarodějnice Srdíčko. Tyto hlavní protagonisty známe z knihy *Nebojme se strašidel*. Jak to dopadlo a kdo nakonec získal Srdíčko, se dočtete v této strašidelné knize pro nejmenší čtenáře, napsal ji Gunter Preuss.

Do orlickoústecké oblasti nás zavedla druhá ukázka, tentokrát z knihy *Strašidlář - Mezi námi ze záhrobí*. Četli jsme si o upírech a jejich řádění, ale i o tom, jak se před nimi bránit. Shodou okolností nám náš host prozradil, že právě zde, v tomto

regionu strávil své dětství. Autorem knihy je Hynek Klimek.

Poslední ukázka byla z knihy *Pražské pověsti*, kterou napsal Cyril Cibula. Byla o meči kata Mydláře, který visel v obydlí popravčího. Pokud přišel někdo do místnosti a meč se pohnul, bylo mu dáno, že jím v budoucnosti bude sřát.

Dalším bodem programu byla soutěž, která ověřila, jak děti dávaly pozor. Vítězové byli odměněni krásnými knihami našich sponzorů. Následovala autogramiáda, která celou akci uzavřela. Věříme, že se akce líbila i našemu hostu, který přislíbil, že rád přijede i příště.

Yvona Kozubková

Projekt podporovaný Nadací OKD

Na rok 2021 jsme si připravili projekt se seniory z *Denního centra služeb*. Byli jsme moc rádi, že projekt zaujal a Nadace OKD ho zaštitila. Je pravda, že toto zařízení navštěvuje méně početná klientela, ale právě v tom je to kouzlo. S denním centrem spolupracujeme již několik let, máme k sobě vzájemnou důvěru a to se odráží v našich setkáních. Covid-19 rozjezd projektu trochu zbrzdil, ale možná i proto náš kontakt byl o to intenzivnější.

První aktivitou bylo cvičení s pěnovými válci, které se uskutečnilo 8. června 2021, a protože nám přálo počasí, cvičili jsme venku na zahradě. Ke spolupráci jsme přizvali zkušenou fitness lektorku Danielu Trávníčkovou. Ta si připravila velmi zábavnou hodinku. Protáhli jsme si celé tělo, použili netradiční cvičební pomůcku - válec. Přestože senioři jsou různě, jak tělesně či duševně handicapováni, cvičili s vervou a hlavně s úsměvem na tváři. Na závěr cvičení jsme si za odměnu „trsli“ čardáš, na výslovné přání paní Blanky.

14. září 2021 jsme uskutečnili další setkání v rámci projektu *Canistherapie – léčba se psem*. Spojili jsme se s terapeutkou Pavlou Dejovou, která sídlí svou firmou v Bohumíně a již několik let tuto činnost provozuje. Je velmi zkušená, pomáhá různým věkovým kategoriím, a jak sama říká: „Aktivity, kontakt se psem mají prokazatelně léčebné účinky působící na člověka v mnoha směrech. Pro člověka je pes symbolem mnoha dobrých vlastností, zejména věrnosti a oddanosti, neschopen špatného či zlého lidského chování.

Mezi psem a člověkem probíhá mimoslovní komunikace. K takové komunikaci používá pes celou řadu prostředků. Každý pes má své specifické projevy, některé jsou dané jen pro určitá plemena, jiné společné pro všechny psy.“ Představila svoje pejsky plemena barzoje Lailu a Lobyho a italské chrtíky Blondie a Dalinku. Pejsci se velice rychle a zkušeně zorientovali v novém místě, během chvilky už seděli na klíně všech přítomných a nechali se hladit. Pavla Dejová vysvětlila chování pejsků, že se není čeho bát. Přestože psi Laila a Loby působili mohutně, byli krotcí jako beránci. Ti, kteří se zpočátku trochu báli, se uvolnili a myslím, že vznikla nová přátelství. Hodinka uběhla jako voda a nastalo loučení. Přesto úsměvy zůstaly na tvářích všech zúčastněných, včetně vzácné návštěvy ředitelky Nadace OKD Karolíny Preisingerové.

Cvičení pro radost, druhé setkání s Danielou Trávníčkovou, se uskutečnilo 21. října 2021. Fitness lektorka byla přivítána bouřlivým potleskem, protože klienti na předchozí setkání vzpomínali s láskou. Tentokrát jsme zůstali v relaxační místnosti, postavili židličky do kruhu a protahovali svá těla. Dokonce i sociální

a aktivizační pracovnice se zapojily do cvičení. Rozmasírovali jsme si plošky nohou masážním míčkem zvaným „ježek“, vyrovnali svá záda. To, že se cvičení líbí, dokazuje i snaha klientů, kteří mají půlku těla ochrnutou, a přestože nemohli plnohodnotně zvládnout cvičení, dělali vše s velkým soustředěním a odhodláním. Odměnou nám všem byl úžasný sladký štrůdl, který seniorky upekly.

V úterý 9. listopadu 2021 jsme se opět sešli s klienty *Denního centra služeb* na další aktivitě ze společného projektu podporovaného Nadací

OKD. Nazvali jsme ji *Relax*. Celé dopoledne jsme soutěžili, hráli a oddechovali.

Zahráli jsme si sluchové pexeso, hmatovou hru GOKI. Trénovali jemnou motoriku při spojovačkách a nakonec jsme si odpočinuli u antistresových omalováněk.

Poslední naplánovanou akcí byla rukodělná dílnička *Těšíme se na Vánoce*, kde jsme k výrobě vánočních přáníček použili embosovací váleček. Pomocí plastových destiček a šablon jsme vytvořili krásné vánoční vzory, které jsme vytlačili do hloubky podkladového papíru a ten jsme ozdobili vytlačenými obrázky. Akce proběhla 25. listopadu 2021.

Celý projekt provázela akce nazvaná *Posezení s knihou u kávička* ve dnech 24. června, 29. září, 6. října, 3. listopadu a 8. prosince. To jsme se pro změnu scházeli u nás v knihovně. Každé setkání vždy bylo zaměřeno na určité téma např. *To už bude rok*, a to z důvodu vládních opatření, kdy jsme se skoro rok nemohli setkávat. Dalším setkáním patřila témata *Pro milovníky nekonečného čtení, aneb není sága jako sága, Knihovna – nádherný svět knih, Barevný podzim, Vánoce přicházejí*. K danému tématu vždy vybereme knihy z našeho knihovního fondu a představíme si knižní novinky, přečteme ukázkou, povídáme si o oblíbených knihách, autorech. Když situace dovolí, uvaříme si kávičko nebo čaj, zakousneme se do něčeho sladkého a strávíme tak krásné dopoledne ve společnosti milých lidiček a krásných knih. Celý projekt byl úžasný, inspirující. Člověk se na chvíli zastaví,

nikam nespěchá, všechny zlé myšlenky vypustí z hlavy a vy vidíte, že to celé mělo smysl.

Odměnou nám je zpětná reakce – úsměv, potlesk, spokojený výraz ve tváři, zlepšení nálady a těšení se na další setkání. Vlídňá, přátelská a uvolněná atmosféra, která tyto vzájemné návštěvy vždy provázala, svědčí o velmi pozitivním působení terapie na klienty denního centra. Uspořádali jsme celkem 10 vzájemných setkání s účastí 72 návštěvníků. Rádi bychom v této spolupráci pokračovali i v příštích letech.

Andrea Hradilová

Koncert Štěpána Kozuba a Jiřího Krhuta

Pro Regionální knihovnu Karviná byl měsíc listopad ve znamení oslav, uplynulo totiž 10 let od otevření nově zrekonstruované pobočky knihovny v Karviné - Mizerově. Oslavy byly velké a rozmanité. Na počest toho výročí se dne 6. listopadu 2021 konal hudební koncert muzikanta, skladatele a textaře Jiřího Krhuta a mladého českého herce, komika, zpěváka a režiséra Štěpána Kozuba.

Dvojice ostravských hudebníků představila své debutové album s názvem *Prásknu bičem* (2020), které je velice oblíbené mezi posluchači napříč generacemi. Hudební vystoupení Štěpána Kozuba a Jiřího Krhuta bylo obohaceno doprovodnými vokály písničkářky Barbary Kanyzové. Přesvědčili jsme se o tom, že jejich koncerty nejsou jen o písničkách, celé vystoupení totiž doplňovali svým specifickým humorem a tak se diváci ocitli doslova na emoční horské dráze,

v jednu chvíli rozjímali a chvíli na to si utírali slzy od smíchu.

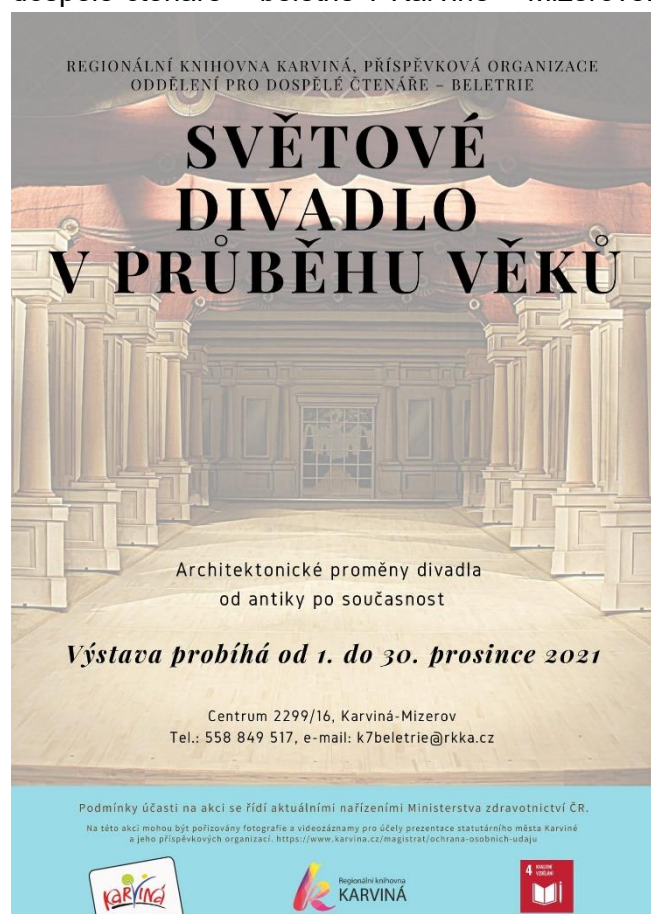
Koncert v rámci oslav 10. výročí rekonstrukce pobočky knihovny v Karviné-Mizerově si nenechalo ujít přes 300 osob, mezi posluchači byli představitelé města Karviná, nechybělo vedení a zaměstnanci Regionální knihovny Karviná. Po koncertě probíhala autogramiáda, kde všichni měli možnost se s hvězdami večera vyfotit, zakoupit upomínkové předměty s logem či dokonce samotné CD *Prásknu bičem*.

Karin Macurová

Světové divadlo v průběhu věků - architektonické proměny divadla od antiky až po současnost

Stále více a více si jako společnost uvědomujeme, že většina současné znalosti a vzdělanosti pochází už z dob starověkého antického světa. Starověké Řecko a Řím daly základy nejenom vědám jako je politologie, filozofie, právo, matematika, ale rovněž zanechaly velmi výraznou stopu v oblasti umění, ať už se jedná o architekturu, sochařství či právě oblast divadla. Konkrétní průřez divadelním architektonickým vývojem měli možnost návštěvníci knihovny shlédnout formou panelové výstavy, která probíhala v prosincových dnech na Oddělení pro dospělé čtenáře – beletrie v Karviné – Mizerově.

Antické stopy na divadle přetrvávají dodnes, kulaté či půlkruhové jeviště je vynálezem právě starověkých Řeků. Rovněž práce s hlasem, čili rétorika, byla velmi podrobnou a ucelenou disciplínou, kterou musel zdatně ovládat každý vážený občan, jak Řecku, tak později i starověkého Říma. Tato schopnost pak byla

důležitá i u herců, kteří se postupně osamostatnili v rámci chrámového chóru. Zároveň se postupně pracovalo na akustice, v prostoru venkovního otevřeného antického divadla se nacházely pod každým sedadlem bronzové nádoby naplněné vodou, které přispívaly k dobré akustice a výraznému hlasovému projevu herců.

Přestože se v antické době vytříbili vynikající dramatici, z jejichž komedií a tragédií čerpáme dodnes (Sofoklés, Aischylos a Eurípides), zdánlivě bylo vše zmařeno ve středověku, kdy divadelní provoz byl odsouzen jako něco pochybného, nemorálního a hříšného. Herci a divadelní pracovníci byli papežem uvaleni do klatby, společnost na ně pohlížela jako na bezdomovce a osoby nevalné pověsti. Přesto, nebo právě proto, se z herců postupně stávali potulní pěvci, trubadúři, rytíři, kteří zpívali na svých toulkách Evropou o nenaplněné platonické lásce. Určitá forma divadla se pak přenesla na šlechtické dvory, kde roli komediálních herců plnili šaši, klauni a akrobaté.

Trvalo několik staletí, než se mohlo divadelní umění v plnosti vrátit na svá pódia. Až renesance opět přinesla zpět do povědomí antickou architekturu, objevili se noví architekti, kteří udávali módní trendy (např. proslulý Sebastiano Serlio). Objevila se 3D perspektiva, na divadle se již v renesančním období používaly pyrotechnické efekty, hra se světlem a stíny. Toto období nám rovněž přineslo skvostné dramatiky, všechny však zastínil William Shakespeare, kterého zrodil zlatý věk divadla v Alžbětské Anglii.

Teprve 18. a 19. století však nabídlo prostor pro jednotlivé národní dramatiky, začaly se stavět budovy národních a královských divadel. Každý z národů se mohl pochlubit svými personami v oblasti dramatiky. Francie měla Moliéra, Německo Goetha a Schillera, Rakousko se pyšnilo Grillparzerem, v Polsku určoval dramatik Słowacki, v Rusku pak Gogol, v Norsku Ibsen a konečně zcela zásadní obrát v národní dramatice českých zemí přinesli bratři Mrštíkové se svou Maryšou.

Dvacáté století pak posunulo divadlo ještě dále. Začalo se experimentovat, ať už avantgardním směrem (forbíny Voskovce a Wericha), nebo

novým pohledem na herectví (přísné cvičební postupy Mejercholda a použití biomechaniky na jevišti).

Divadlem dnes již není přísně strukturované představení v divadelních budovách, ale každá performance či různé druhy happeningů se stávají rovněž formou divadla. Nejdále v tomto směru došla srbská performerka Marina Abramović. Její tělo se stalo pomyslným divadelním jevištěm. Posouvala hranice divadla tak dlouho, až se stala živoucím symbolem svobody, pro některé diváky však za cenu zbytečného hazardu se svým životem. To už je však na jiné zajímavé povídání...

Lukáš Kowala

Společně s úsměvem se nám daří

V návaznosti na projekt *Společně s úsměvem III* realizovaný Regionální knihovnou Karviná za finanční podpory Nadace OKD jsme i v tomto nelehkém roce připravili setkání s dětmi ze Základní školy U Studny a dětmi se specifickými potřebami ze SŠ, ZŠ a MŠ Karviná – Vydmucho. Myšlenkou projektu bylo odstranit bariéry mezi dětskými vrstevníky prostřednictvím společných aktivit a zorganizovat pro ně společná kreativní setkání. Protiepidemická opatření nám neumožnila slučovat kolektivy z různých škol, a proto jsme se rozhodli uspořádat oddělená setkání pro jednotlivé skupiny dětí.

Slavnostní křest komiksu *Fajne město na řece Olze Karviná – průvodce (nejen) pro děti*, spojený s autorskou besedou se spisovatelkou Petrou Braunovou byl prvním setkáním, kterého se zúčastnili žáci ze Základní školy U Studny. Symbolickým posypáním bonbóny komiks pokřtila kmotra, ředitelka Nadace OKD Karolína Preisingerová.

Poté následovala další tři setkání, která již byla určená pro děti ze speciální školy z Vydmuchova. Průvodcem všemi setkáními byl vlastnoručně vyrobený maňásek Permoník, který s dětmi cestoval Karvinou, ale také se stal symbolem při tvoření vzpomínkové knížky, kterou si děti postupně vyráběly. Při prvním setkání knihovnice z Oddělení pro děti a mládež v Karviné-Mizerově

připravily pro děti povídání o městě Karviná nad komiksem *Fajne město na řece Olze Karviná – průvodce (nejen) pro děti*. Děti si přivoněly a namazaly se jodobromovou vodou z Darkovských lázní, potěžkaly si černé uhlí. Některé z nich si začernily i tváře. Dětem se velmi líbilo společné listování komiksem, a proto knihovnice navíc sehrály scénické čtení podle knihy *Kouzelná baterka*, kde s pohádkovou postavičkou psíka Petalíka si s dětmi povídaly o ochraně životního prostředí ve městě Karviná.

Při druhém setkání si děti ve tvořivé dílně, za pomoci asistentů, měly možnost vytvořit vlastní knihu, a tak začaly s výrobou. Společnými silami jsme skládali, lepili a razítkovali. Prožívali jsme chvíle tvořivé zábavy. Poslední setkání v adventním čase bylo, jak jinak, také s úsměvem. Navštívila nás paní ředitelka Nadace OKD Karolína Preisingerová, předala dětem dárečky a také jsme společně dokončili vzpomínkovou knihu. Na závěr našeho setkání jsme si povídali o Vánocích, na které jsme se všichni, jak děti, tak dospělí, velmi těšili.

**Tento projekt byl realizován
za podpory Nadace OKD**

Ivana Filipová

Ocenění pro Město Petřvald-knihovnu

Dobrých zpráv není nikdy dost, proto si dovoluujeme sdílet pozitivní informaci, která se týká knihovny v karvinském regionu. Městská knihovna v Petřvaldu získala ocenění v rámci ceny Knihovnická K2. Čestné uznání knihovně udělil Moravskoslezský kraj ve spolupráci s Moravskoslezskou vědeckou knihovnou v Ostravě za profesionální přístup k poskytování služeb a propagaci čtenářství v době pandemie.

Soutěž Knihovnická K2 se koná od roku 2015 vždy na začátku října, v návaznosti na *Týden knihoven* a ocenění se udělují nejlepším knihovnicím, knihovníkům a knihovnám Moravskoslezského kraje. V roce 2021 se předávání cen uskutečnilo na zámku Nová Horka dne 13. října, ceny předal náměstek hejtmána Moravskoslezského kraje Lukáš Curylo.

Knihovnice petřvaldské knihovny v době pandemie velmi rychle reagovaly na nepříznivou dobu a aktivity knihovny přenesly do online prostoru. Přestože knihovna byla uzavřena, komunikace se čtenáři a uživateli nebyla přerušena, knihovna se stala přirozeným online komunitním centrem ve městě.

Během uzavření knihovny knihovnice využívaly dostupné online nástroje a pro čtenáře připravily mj. online čtení pro děti mateřských škol, valentýnský live stream z knihovny, dále zveřejňovaly videa s upoutávkami na nové knihy a s informacemi o dění v knihovně během koronavirové pauzy. Konala se i online výstava obrazů výtvarnice Klaudivie Svrčkové, byl zvolen *Čtenář roku* v kategorii nejvíce půjčených e-knih. Video zveřejňovaly na sociálních sítích nebo youtube kanále knihovny. Knihovna je zapojena do projektu Národní digitální knihovna – Díla nedostupná na trhu a rovněž má online katalog, čtenáři tak mají možnost půjčovat a objednávat knihy z pohodlí svého domova.

Těší nás, že instituce, které ocenění udělují, vnímají práci petřvaldské knihovny jako velmi přínosnou a profesionální. Kolegyním z petřvaldské knihovny srdečně gratulujeme!

Anna Macurová

Co si přečtu, aneb co si půjčím v knihovně...

Od nového roku 2022 máme na dospělém oddělení v Karviné – Novém Městě jednu novinku, půjčujeme také deskové hry.

Nevíte, co s volným časem? Přijde vám návštěva a chcete ji zabavit? Nabízíme vám nejen hry na přemýšlení, ale také zábavné, naučné, detektivní, rodinné.

Velmi oblíbenou hrou je *Párty Alias*. My jsme zakoupili *Souboj generací*, kdy můžou hrát všichni členové rodiny – babičky, dědečkové, maminky, strýčkové, vnoučata... Nejedná se o žádné kreslení ani hraní, ale slovně musíte popsat svému týmu, oč jde. Aby to ale nebylo až tak moc jednoduché, tak dospělí vysvětlují slova svých dětí a děti opačně vysvětlují dospělácké výrazy.

Další hrou pro celou rodinu je soubor dvaceti her v jedné krabici. Hra vznikla při příležitosti 20. výročí programu *Receptář prima nápadů*. Najdete v ní klasické *Člověče, nezlob se*, *dámu*, *prší*, *halmu*, aj. Opět mohou hrát jak předškolní děti, tak babičky i dědečkové.

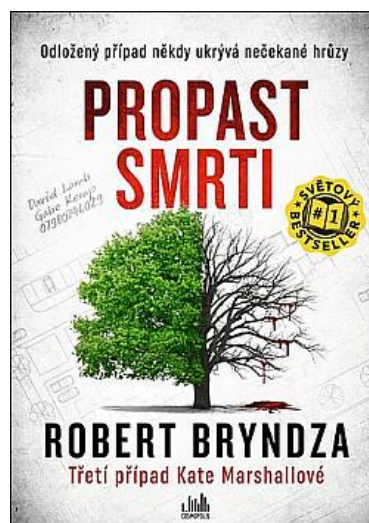
U hry *Máme rádi Česko* musíte trochu potrápit mozkové buňky a vzpomenout si například na hodiny zeměpisu, kdy na vás čeká slepá mapa. Minimálně musí hru hrát čtyři účastníci – dva v každém týmu. K tikající bombě si také můžete

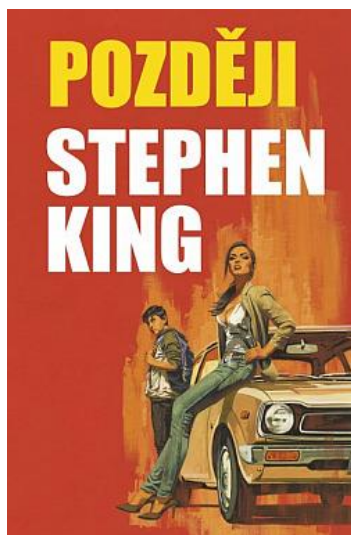

připravit občerstvení jako u stejnojmenné televizní vědomostní hry.

Her je spousta, určitě si vybere každý.

Samozřejmě jsme nepřestali nakupovat knihy. Můžete si přijít vypůjčit či zarezervovat horkou novinku od Roberta Bryndzy *Propast smrti*. Již potřetí se setkáváme s Kate Marshallovou a Tristanem Harperem – soukromými detektivy. Nyní se věnují záhadnému zmizení novinářky Joanny Duncanové před dvanácti lety. Ta krátce před ztracením napsala článek, který vyvolal politický skandál. Nyní Kate s Tristanem zjišťují, že podobně zmizeli i další dva mladíci. Dostávají se tak na stopu sériovému vrahovi...

Očekávanou knihou je *Později* od Stephena Kinga. Malý chlapec Jamie Conklin chce žít obyčejný život. Ale... vidí duchy a dokáže s nimi komunikovat. Jsou oblečeni v tom, v čem zemřeli, najdou se jen na pár dnů na místě, kde zemřeli. Jamieho matka Tia chce tuto

skutečnost utajit před světem, ale bohužel jen do té doby, než její kamarádka policistka Liz potřebuje pomoc s případem. Malý Jamie zjišťuje, že ho teď budou jen využívat...

Ještě pro vás vybírám velmi úspěšné pokračování rodinné ságy od Marii Nikolai *Čokoládovna: Zlatá léta*. Tentokrát se ocitáme ve Stuttgartu roku 1926. Serafina se stěhuje ke svému nevlastnímu bratru Victorovi do Čokoládové vily. Seznamuje se s novou dobou, s novým životem, s novými muži. Zamiluje se však do nesprávného. Do Antona, který má těsně před zásnubami. Bohužel však musí také řešit sabotáž na Rothmannovo impérium a také svou vlastní minulost.

Nezapomeňte, že si veškeré knihy můžete objednávat z pohodlí domova na našich webových stránkách www.rkka.cz v sekci Katalog a konto čtenáře. Přeji vám příjemné zimní dny a mnoho zdraví a úspěchů v roce 2022.

Michaela Jabůrková

Znamy laureátův konkursu czytelniczego

Początek nowego roku zwykle skłania do refleksji i oceny roku minionego. Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie, tak jak wszystkie placówki kulturalne, musiał z konieczności okroić swoje plany. Nie udało się przeprowadzić wszystkich zaplanowanych imprez, dlatego z wielką satysfakcją zamieszczamy relację z tradycyjnego konkursu czytelniczego. Organizatorzy, czyli Stowarzyszenie Przyjaciół Polskiej Książki razem

z Biblioteką Miejską w Czeskim Cieszynie oraz Biblioteką Regionalną w Karwinie, ani przez chwilę nie pomyśleli o przerwaniu tradycji. Przygotowania zaczęły się jeszcze przed wakacjami letnimi, kiedy młodzież szkolna dowiedziała się, po jakie lektury trzeba się udać do biblioteki.

Najmłodsi tegoroczni uczestnicy z klas pierwszych i drugich przeczytali książkę Dominiki Gałki *O Chrupaku, który szukał szczęścia*, potem trzeba było narysować ilustrację. Większość z 275 nadesłanych prac była, oczywiście, bardzo podobna do książkowego Chrupaka, ale nie przeszkadzało to wcale jurorom wybrać spośród tej ilości 35 najlepszych.

Prace laureatów i nie tylko ich, ale także kolejne udane kolorowe „malowidła” wystawiono w budynku biblioteki na Rynku Masaryka w Karwinie-Frysztacie, gdzie można je było podziwiać do końca roku kalendarzowego.

Uczestnicy drugiej kategorii, w której mieścili się uczniowie klas od trzeciej do piątej, musieli się śpieszyć, bo termin nadsyłania odpowiedzi kończył się już na początku października. A do przeczytania były dwie książki *Kosmiczne przygody Bruma i Gruma* Pawła Wakuły i *Mój kumpel Jeremi* Ewy Martynkien. Wystarczyło przeczytać jedną z nich i odpowiedzieć na pytania, żeby wziąć udział, więc tym bardziej cieszy zapal młodych czytelników, którzy nie tylko przeczytali obydwie książki, ale również wysłali podwójne odpowiedzi, dlatego suma uczestników zakończyła się na liczbie 305.

Pomimo szalejącego wirusa udało się zdobyć konkursowe książki także uczestnikom konkursu z trzeciej kategorii. Tu do wyboru były aż trzy lektury: *Świat Mundka* Katarzyny Wasilkowskiej, *Szczygły* Beaty Ostrowskiej i *Young power* Justyny Sucheckiej. Zawsze rozczuła rozbijająca szczerść niektórych uczestników kiedy przyznają, że gdyby nie „naciski” z różnych stron, nici byłyby z pisania. Dlatego niektórzy przeczytali książkę, ale nie opisali swoich „polekturowych uczuć”, a szkoda. Wracając do konkursu, nadeszło 68 prac, z czego najwięcej ze

szkoły w Suchej Górnej, bo aż 22. Przy porównaniu klas na czołówkę wybili się szóstoklasiści, którzy napisali aż 24 prac, a jeżeli porównać starania dziewczyn i chłopców, ilość prac wysłanych przez dziewczyny była niemal dwukrotnie większa od ilości prac nadesłanych przez chłopców - 45 kontra 23. Ciekawie rozłożyło się też zainteresowanie poszczególnymi tytułami, bo było niemal po równo: *Young power* 23 czytelników, *Świat Mundka* 24, zaś najmniej zwolenników miały *Szczygły*, znalazły 21 zainteresowanych. Tyle mówią liczby.

Laureatom serdecznie gratulujemy, a wszystkim uczestnikom bardzo dziękujemy za udział w zabawie. Konkurs czytelniczy co prawda za nami, ale wydawnictwa w dalszym ciągu walczą o młodych czytelników, proponując ciekawe i niezapomniane książki. I tylko takich lektur należy życzyć młodym czytelnikom w nowym roku. A niezdecydowanych lub zagubionych w powodzi książek młodych czytelników zapraszamy do biblioteki.

Barbara Kołatek

Osobnost regionu výtvarník Otakar Baran

Také v tomto vydání časopisu Sova bychom chtěli vzpomenout jednu z velmi výrazných výtvarných osobností, jejíž soukromý i umělecký život byl úzce svázán s Karvinou.

Otakar Baran (1905-1986) byl karvinský malíř, který představoval jednu z regionálních větví československého umění. Počátky jeho tvorby sahají do 20. let dvacátého století. Narodil se 30. prosince 1905 v Ostravě-Heřmanicích v rodině železárenského dělníka Františka a jeho ženy Anny, roz. Desojové, jako jediný syn ze čtrnácti dětí. Jeho rodiče přišli na Ostravsko z malé polské obce u Krakova kolem roku 1900. Baranova rodina představovala příklad sociálního modelu, kdy se muž se svou mladou ženou stěhuje ze zemědělské oblasti do průmyslového města. V nelehkých a obtížných sociálních podmínkách Ostravska a Karvinska živil otec rodinu urputnou prací, až do chvíle, kdy ho v železárnách postihl těžký úraz a na syna Otakara přešla starost i tíha zodpovědnosti za rodinu.

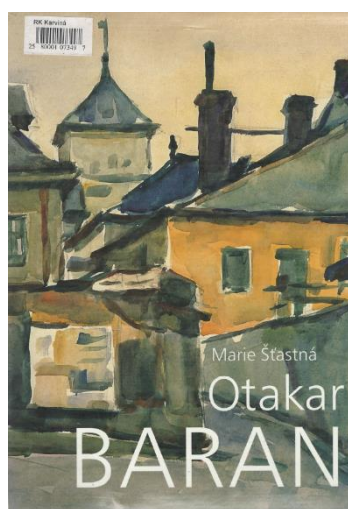
Nejdříve se vyučil malířem a natěračem u ostravské firmy Jakoba Schreiber. Výtvarné vzdělání získal částečně, neboť krátce studoval na umělecko-průmyslové škole v Krakově, ale byl nucen odejít a vrátit se, aby zastoupil otce.

Celý jeho život byl poznamenán úsilím spojit nutnost obživy s touhou malovat.

Umělecké nadání využil v zaměstnání např. v reklamním ateliéru *Vítkovických železáren* nebo jako kreslič u hlubotisku v tiskárně *Schulz* na Letné v Praze. Svůj nepochybný talent prokázal mj., když pracoval u firmy *Parfumerie Silbermann a spol.* v Ostravě. Jeho kresebné návrhy vinět pro parfumářské esence se bohužel nezachovaly, přesto tato práce přinesla své ovoce, když majitel firmy vyslal Otakara Barana za odměnu na pracovní a studijní cestu do Paříže. Tam se intenzivně věnoval malování a zanechal své pohledy známých míst i bezejmenných ulic v obrazech velkoměsta.

Ve své tvorbě se věnoval výlučně akvarelu. Ve svých dílech velmi zdařile prokázal, že akvarel je stejně hodnotnou technikou jako olej.

Pro naše město a jeho tvorbu je stěžejní období, kdy pracoval jako malíř, návrhář a reklamní výtvarník ve fryštátské firmě na ohýbaný kovový nábytek *Mücke-Melder* (později *Kovona Karviná*). V té době se seznámil s budoucí manželkou Helenou, roz. Szeligovou a svůj život natrvalo spojil s Karvinou. Žil a tvořil mezi námi. Svými kresbami navždy zvěčnil staré město, zachytil atmosféru nejhezčích dominant a svých nejmilejších míst v Karvině – radnici na náměstí, kostel Povýšení sv. Kříže, věž kostela sv. Marka nebo původní Fryštátské domy. Pohledem na malířovo ztvárnění Zámecké uličky nebo na ulici Markovu, jako byste se ocitli na důvěrně známém místě.

Otakar Baran zemřel 20. listopadu 1986 v Praze, při jedné ze svých zastávek z Českého Krumlova.¹

Pavla Rohová

Aktuální informace o dění na všech pobočkách Regionální knihovny Karviná, p. o. sledujte na webových stránkách a na sociálních sítích knihovny. Zveme i ke sledování našeho YouTube kanálu!

¹ ŠTÁTNÁ, Marie. Otakar Baran: život a dílo. Petrovice u Karviné: PRO, obecně prospěšná společnost ve spolupráci se Slezskou univerzitou v Opavě, 2005. 176 s. ISBN 80-7248-327-7